

**Organické vady vládní podoby důchodové reformy.
Co s II. pilířem, převezme-li ČSSD vládní spoluzodpovědnost?**
(teze vystoupení na diskusi Fontes Rerum 26. 2. 2013)

Martin Potůček, CESES FSV UK Praha
www.martinpotucek.cz

Organické vady vládní podoby důchodové reformy.

Obecný kontext důchodových reforem:

Ekonomická globalizace vede za jinak stejných okolností k oslabování národního (a tedy i sociálního) státu. Sílí potřeba domestikovat zdivočelý globální kapitál. V případě ČR zejména s pomocí EU. Příklad: daň z finančních transakcí, kterou ovšem současná vláda odmítá...

Národní kontext:

pokleslé veřejné politiky 4x (na příkladu vládní důchodové „reformy“)

1. **Absence strategického uvažování.** Dalekosáhlá strategická rozhodnutí s dlouhodobým efektem tohoto charakteru nebyla, ale měla by být založena na dohodě napříč politickým spektrem. Místo toho tupé prosazování reformy silou v parlamentu. (Jiskřička naděje: Expertní skupina vlády a ČSSD k důchodové reformě, leč s omezeným tematickým zadáním).
2. **Uplatnění omezeného „účtařského“ kritéria** přístupu k důchodové reformě. (Příklad: reakce vlády na nález Ústavního soudu k úpravě výpočtu důchodů v I. pilíři tak, aby byla více respektována zásluhovost: přidáme-li na důchodech více přispívajícím, přesně o tolik v součtu ubereme těm méně přispívajícím).
3. **Ignorování zkušeností ostatních zemí střední a východní Evropy** s částečnou privatizací jejich důchodových systémů. (Začaly dříve, efekty: víry ve státních rozpočtech, záporné výnosy ustavených penzijních fondů, pro fondy, vlády i pojištěnce nákladné „zmírňování“ nebo rušení reforem.)
4. **Absurdní načasování** startu zavádění II. pilíře v době hospodářské recese, nejistoty o budoucím vývoji ekonomiky a rostoucí nedůvěry k trhům.
5. Perlička na konec: **Uzákoněná nesmrtelnost.** ČR je jedinou zemí na světě s neomezenou horní hranicí věkové hranice odchodu do důchodu.

Co s II. pilířem, převezme-li ČSSD vládní spoluzodpovědnost?

Na půdě odborných komisí ČSSD byla formulována následující představa o postupu po případném převzetí vládní spoluzodpovědnosti ČSSD ve vztahu k právě zaváděnému II. pilíři důchodového systému:

- umožnit účastníkům II. pilíře úplný návrat do I. pilíře;
- zablokovat vstup nových účastníků do II. pilíře;
- zrušit převod 3 % příspěvků účastníků z I. pilíře do II. pilíře (s případným poskytnutím mírného státního příspěvku jeho účastníkům).

Cílovým stavem pak bude splynutí II. pilíře s III. pilířem.